УДК 338.532.425

ЦІНИ НА ПРИРОДНИЙ ГАЗ ДЛЯ ПРОМИСЛОВИХ СПОЖИВАЧІВ УКРАЇНИ

Т. О. Пількевич,
здобувач, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

Розглянута динаміка цін на природний газ для потреб промислових споживачів України, необхідність приведення діючих цін до їх економічно обгрунтованого рівня.

Dynamics of prices on natural gas for business customers of Ukraine is shown; necessity of current price economic leveling is reviewed.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Одним з основних факторів, що впливає на віднесення ціни до категорії ринкової, є роль та вплив держави на ціноутворення — процес формування ціни на товари та послуги. Існують дві основні системи ціноутворення: ринкове ціноутворення та державне ціноутворення, що побудоване на директивному визначенні чи регулюванні цін державними органами.

На сьогодні до категорії ринкових найбільше наближаються лише ціни на природний газ для потреб промислових споживачів України.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Слід зазначити, що у Франції, Італії, Бельгії ціни на природний газ для промислових підприємств звичайно встановлюються з урахуванням вартості альтернативного палива. Для домогосподарств, які мають меншу можливість перейти на використання іншого палива, ціни в цих країнах регулюються державними органами і встановлюються за витратним принципом. Компанія-постачальник визначає свої витрати і доводить їх обгрунтованість перед регулюючим органом, який визначає норму прибутку компанії, і на підставі цього встановлюється ціна газу. Межу між розумним прибутком і витратами проводять не тільки уряди, але і ринок [1, с.188].

Оскільки на сьогодні відповідно до чинного законодавства України з питань цінової політики у нафтогазовій галузі уряд не тільки впливає на прийняття рішень щодо ціноутворення, а й затверджує ціни на газ, існує втручання держави в регулювання цін на природний газ, що не відповідає принципам відкритого ринку.

ПОСТАНОВКА ЦІЛЕЙ

Основною метою є розроблення обгрунтованих підходів до формування цін на природний газ для промислових споживачів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Ціни на природний газ для всіх категорій споживачів України підлягають державному регулюванню.

Стримування цін на природний газ на внутрішньому ринку країни є прихованим субсидуванням газовим сектором економіки України, і доки ціни не забезпечуватимуть відшкодування економічно обгрунтованих витрат на його видобуток, закупівлю, транспортування, розподіл та постачання, газова галузь залишатиметься фінансово вразливою, спроможність України досягти оптимального використання своїх газових ресурсів буде обмеженою, і твердження міжнародних компаній про те, що ціноутворення на газ в Україні не відповідає ринковим принципам, відповідатиме дійсності.

Слід зазначити, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України (КМУ) від 27.12.01 №1729 "Про порядок забезпечення галузей національної економіки та населення природним газом" Національна акціонерна компанія (НАК) "Нафтогаз України" реалізує для потреб промислових споживачів та інших суб'єктів господарської діяльності природний газ, отриманий за зовнішньоекономічними контрактами, укладеними на виконання міжнародних договорів України.

У зв'язку зі збільшенням вартості ресурсів імпортованого природного газу з причини чергового підвищення з 1 січня 2008 року його ціни виникла необхідність прийняття урядового рішення щодо приведення у 2008 році ціни на природний газ, що постачається для промислових споживачів та інших суб'єктів господарювання, до її економічно обгрунтованого рівня — 992,0 гривні за 1 тис. куб. метрів без урахування податку на додану вартість (ПДВ), збору до затвердженого тарифу на природний газ у вигляді цільової надбавки 4% (цільової надбавки), тарифів на його транспортування. Рівень ціни природного газу для промислових споживачів з урахуванням ПДВ, цільової надбавки, тарифів на його транспортування становитиме 1353,58 гривні за 1 тис. куб. метрів.

На сьогодні відповідно до постанови КМУ від 29 квітня 2006 р. № 605 "Деякі питання діяльності Національної акціонерної компанії "Нафтогаз України" із змінами і доповненнями, внесеними постановою КМУ від 19 грудня 2007 року № 1401 "Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України", з 1 січня 2008 року встановлено ціну на природний газ для промислових споживачів та інших суб'єктів господарювання без урахування ПДВ, цільової надбавки, тарифів на його транспортування, розподіл і постачання на рівні 934,70 гривні за 1 тис. куб. метрів. Діючий рівень ціни природного газу для промислових споживачів з урахуванням ПДВ, цільової надбавки, тарифів на його транспортування, розподіл і постачання становить 1282,07 гривні за 1 тис. куб. метрів.

Крім того, згідно з постановою КМУ від 27 лютого 2008 р. № 111 "Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України" збір у вигляді цільової надбавки до ціни газу з 1 квітня 2008 року для промислових та інших суб'єктів господарювання та їх відокремлених підрозділів збільшиться з 4 % до 8 %.

Слід зазначити, що Указом Президента України від 14.02.08 № 122/2008 введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 1 лютого 2008 року "Про заходи щодо стабілізації фінансового стану Національної акціонерної компанії "Нафтогаз України" та ситуації на ринку природного газу", яким визначено необхідність переходу до економічно обгрунтованого рівня цін реалізації природного газу для всіх категорій споживачів.

Граничні рівні цін на природний газ для споживачів України повинні повністю відшкодовувати економіч-

но обгрунтовані витрати, пов'язані з його видобуванням, закупівлею, транспортуванням та постачанням, забезпечувати сплату всіх податків і зборів, нарахованих відповідно до чинного законодавства, одержання прибутку, необхідного для фінансування капітальних вкладень, сплати дивідендів.

У попередніх аудиторських висновках відзначається істотний вплив Уряду на фінансове становище НАК "Нафтогаз України", в тому числі і на рівень цін реалізації природного газу споживачам України.

Прийняття урядового рішення щодо приведення діючих цін на природний газ для споживачів України до їх економічно обгрунтованого рівня буде оцінено міжнародними аудиторськими компаніями як позитивний крок.

Таким чином, прийняття у 2008 році урядового рішення щодо підвищення діючих рівнів цін на природний газ для споживачів України до їх економічно обгрунтованого рівня буде безпосереднім свідченням впровадження в державі ринкових принципів формування цін на газ.

Слід зазначити, що до 19 лютого 2004 року постачання природного газу промисловим споживачам України здійснювалось за цінами, самостійно встановленими НАК "Нафтогаз України".

Зокрема, у 2001 році Компанією була запроваджена диференціація цін (оптові знижки) на природний газ, який реалізувався іншим суб'єктам господарської діяльності, в тому числі промисловим споживачам. Ціни визначались в залежності від середньомісячних обсягів споживання газу в діапазоні:

— до 500 тис. куб. м включно — 354 грн. за 1 тис. куб. м з ПДВ;

— від 500 до 1000 тис.куб.м включно — 342 грн. за 1 тис. куб. м з ПДВ;

— від 1000 тис. куб. м до 10000 тис. куб. м включно — 331,5 грн. за 1 тис. куб. м з ПДВ;

— понад 10 000 тис. куб. м — 324 грн. за 1000 куб. м з ПДВ.

Протягом 2002 року ціна на природний газ для промислових споживачів та суб'єктів господарської діяльності становила 331,50 грн. за 1 тис. куб. м з ПДВ та без урахування тарифів на його транспортування і постачання.

Згідно з повноваженнями, наданими постановою КМУ від 15.12.96 № 1548 "Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)", Національна комісія регулювання електроенергетики України (НКРЕ) до 19 лютого 2004 року встановлювала ціни на природний газ тільки для споживачів соціальної та бюджетних сфер.

Державне регулювання цін на природний газ з 19 лютого 2004 року було поширено і на промислових споживачів.

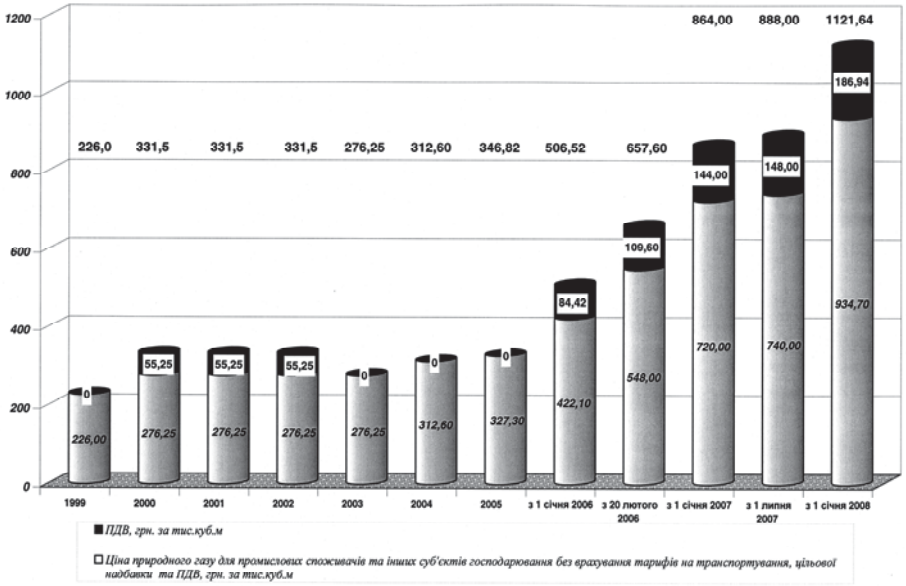

Рис. 1. Динаміка цін на природний газ для промислових споживачів та інших суб'єктів господарювання у 1999—2008 роках грн. за тис.куб.м (відповідно до наказів НАК "Нафтогаз України", постанов НКРЕ та КМУ)

Граничні рівні цін на природний газ, який поставляється НАК "Нафтогаз України" для промислових споживачів, встановлювалися НКРЕ згідно з повноваженнями, наданими їй постановою КМУ від 27.12.01 № 1729 "Про порядок забезпечення галузей національної економіки та населення природним газом".

Граничний рівень ціни на природний газ для промислових споживачів визначався Порядком розрахунку граничного рівня ціни на природний газ, який постачається для промислових споживачів та інших суб'єктів господарської діяльності, затвердженим постановою НКРЕ від 19.12.03 № 1391.

Протягом 2004—2005 років регульовані ціни природного газу для промислових споживачів в Україні не відповідали вартості його закупівлі та діючим рівням цін на європейському газовому ринку.

НАК "Нафтогаз України" після спільного опрацювання разом з Міністерством палива та енергетики України та НКРЕ проблемних питань ціноутворення на енергоносії в Україні було сформовано спільну думку щодо необхідності поступового (поетапного) приведення цін та тарифів на енергоносії до економічно обгрунтованого рівня протягом наступних 1—1,5 років.

Відповідно до встановлених згідно з постановами НКРЕ граничних рівнів цін на природний газ, який поставлявся для промислових споживачів (в тому числі для підприємств хімічної і металургійної про-

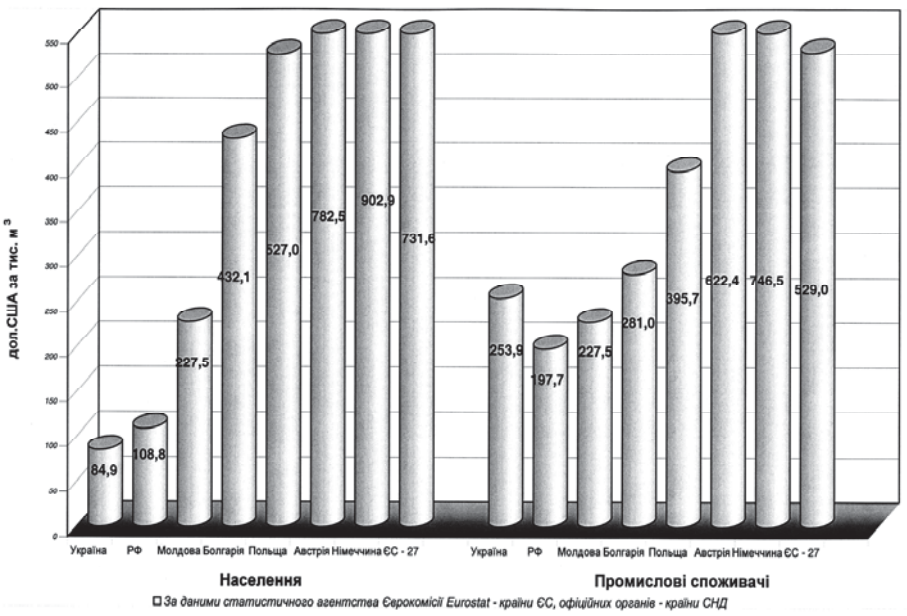

Рис. 2. Рівень цін на природний газ для потреб споживачів Європи з ПДВ

мисловості), середньозважена ціна газу за 2004 рік склала 312,60 грн. за 1 тис. куб. м без урахування тарифів на транспортування та постачання природного газу і ПДВ, за 2005 рік, відповідно, — 346,82 грн. за 1 тис. куб. м.

Постановою НКРЕ від 21.12.05 № 1151 з 1 січня 2006 року було затверджено граничний рівень ціни на природний газ, який поставлявся для промислових споживачів, у розмірі 422,1 грн. за 1 тис. куб. м без урахування тарифів на транспортування та постачання природного газу і ПДВ.

Поетапне приведення цін на природний газ для промислових споживачів до їх економічно обгрунтованого рівня тривало і протягом січня — лютого 2006 року.

З 1 січня 2006 року НКРЕ затвердила граничний рівень ціни на природний газ, який поставлявся для промислових споживачів, у розмірі 422,1 грн. за 1 тис. куб. м без урахування тарифів на транспортування та постачання природного газу і ПДВ.

Тільки з 20 лютого 2006 року ціна на газ для промисловості була встановлена НКРЕ на рівні, який відповідав економічно обгрунтованій вартості природного газу, — 548 грн. за 1 тис. куб. м без ПДВ.

Починаючи з 1 січня 2007 року, ціна на природний газ для промислових споживачів встановлюється безпосередньо постановою Кабінету Міністрів України.

Постановою КМУ від 08.12.2006 № 1697 "Про заходи щодо подальшого вдосконалення механізму забезпечення природним газом споживачів України" з 1 січня 2007 року було встановлено граничний рівень ціни на природний газ для промислових споживачів та інших суб'єктів господарювання у розмірі 720 грн. за 1 тис. куб. метрів без урахування тарифів на його транспортування, розподіл і постачання, цільової надбавки та ПДВ.

Ціна закупівлі імпортованого природного газу у постачальника ЗАТ "Укргаз-Енерго" для НАК "Нафтогаз України" у 2007 році без урахування тарифів на його транспортування, розподіл і постачання, цільової надбавки та ПДВ, складала 702 грн. за 1 тис. куб. м, що забезпечувало Компанії можливість отримання прибутку від зазначеної реалізації у розмірі 18 грн. за 1 тис. куб. метрів. З 1 травня 2007 року ціна реалізації природного газу визначалась з урахуванням витрат Товариства на зберігання газу в підземних сховищах газу і становила 722,00 грн. за 1 тис. куб. м без ПДВ.

На фінансове становище газопостачальних підприємств впливає і рівень проплат за спожитий природний газ, який у 2000 році становив 76,7 %, у 2001 році — 89,4 %, у 2002 році — 88,7 %, у 2003 році — 91,4 %, у 2004 році — 95,8 %, у 2005 році — 96,5 %, у 2006 році — 86,5 %, у 2007 році — 86,7 %, станом на 20.02.08 — 38,9 %.

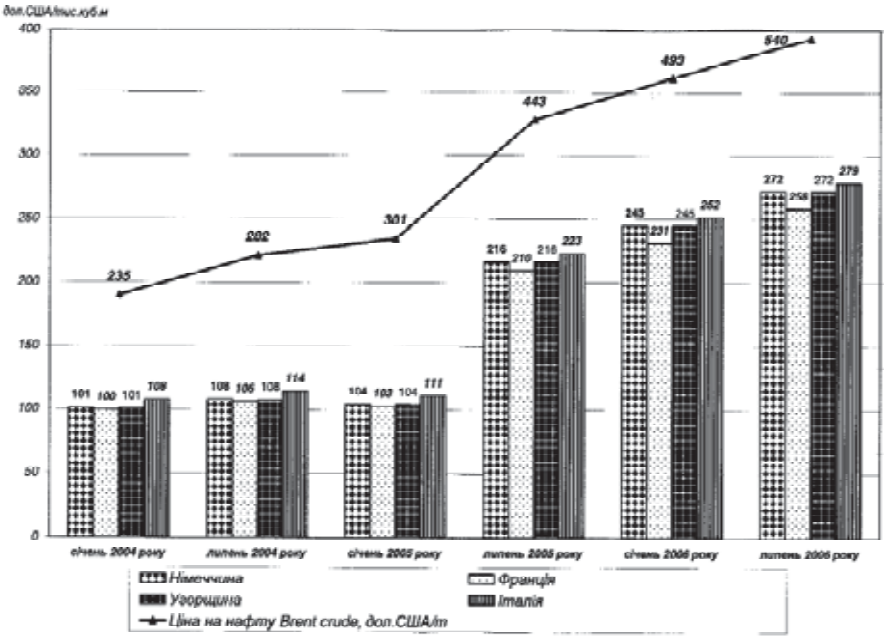

Рис. 3. Ціна на газ на кордоні країн ЕС у 2004—2006 роках (за даними журналу "Термінал")

Через незадовільний стан розрахунків промислових споживачів за спожитий природний стан газопостачальні компанії опинились в скрутному фінансовому становищі та позбавлені можливості своєчасно і у повному обсязі виконувати податкові зобов'язання перед бюджетами всіх рівнів та здійснювати розрахунки з постачальником імпортованого природного газу. Для поліпшення платіжної дисципліни виникає потреба запровадження штрафів і пені за несвоєчасну оплату спожитого природного газу.

Відповідно до статті 9 Закону України "Про природні монополії" від 20 квітня 2000 року № 1682-III одним з принципів регулювання діяльності суб'єктів природних монополій є принцип їх самоокупності.

Необхідно наголосити, що споживання природного газу за "пільговими" (нижче економічно обгрунтованого рівня) цінами не стимулює запровадження енергозберігаючих технологій на виробництві та в побуті.

Діюча в Україні протягом останніх років цінова політика на природний газ для промислових споживачів призвела до фактичної відмови від газозбереження, не стимулює вітчизняних енергетиків переходити на сучасні високоефективні технології спалювання газу.

Світова практика свідчить, що в енергетиці багатьох країн, особливо східно-азійських, намічається перехід до твердопаливної енергетичної політики, незалежної від імпорту нафти і газу. Такою, наприклад, є економіка Китаю та В'єтнаму, що швидко розвивається, де активно ведеться будівництво пиловугільних енергоблоків, працюючих на місцевих сортах твердого палива.

Слід зазначити, що вперше протягом останніх п'яти років зафіксовано зменшення виробництва енергоресурсів в Україні. У 2007 році відбулось зниження рівня виробництва (проти попереднього року) на підприємствах з видобування паливно-енергетичних корисних копалин на 2,0 %, у тому числі видобування кам'яного і бурого вугілля та торфу — на 3,0 %. Водночас на підприємствах з виробництва продуктів нафтопереробленння приріст становив лише 1,4 %, з виробництва і розподілення електроенергії, газу, пари та гарячої води — 3,2 %.

Видобуток (виробництво) більшості видів паливно-енергетичних ресурсів скоротився. Серед вуглеводнів обсяги видобутку газового конденсату за рік склали 1,1 млн т, що на 4,3 %, або 47,9 тис. т менше порівняно з 2006 роком, газу нафтового попутного — 0,9 млрд куб. м (на 1,1 %, або на 10,7 млн куб. м), газу природного — 19,5 млрд куб. м (на 0,3 %, або на 62 млн куб. м), нафти — 3,3 млн т (на 0,3 %, або на 9,8 тис. т більше). При цьому за попередні 5 років середньорічні темпи приросту видобутку нафти (включаючи газовий конденсат) і природного газу в Україні становили відповідно 4,1 % та 2,6 %.

Підтримання інвестиційного іміджу України сприятиме зростанню обсягів іноземних інвестицій в економіку (приріст повинен становити близько 20 млрд доларів США). Якщо упродовж 2009—2011 років економічне зростання супроводжуватиметься зміною структури внутрішнього попиту та поліпшенням умов для розвитку промисловості, то реальний валовий внутрішній продукт у середньостроковій перспек-

Таблиця 1. Ціни на природний газ для промислових споживачів у країнах ЄС та Україні

Країна	Ціни на природний газ для промислових споживачів				
	Січень 2005	Липень 2005	Січень 2006	Липень 2006	Січень 2007
	дол. США за 1 тис. куб. м без ПДВ				
Країни ЄС за даними статистичного агентства Єврокомісії Eurostat середні ціни по EU-27	307,85	331,53	408,26	429,09	445,20
Україна, виходячи з рівня, встановленого НКРЕ та КМУ	74,22	77,52	92,99	122,38	160,79

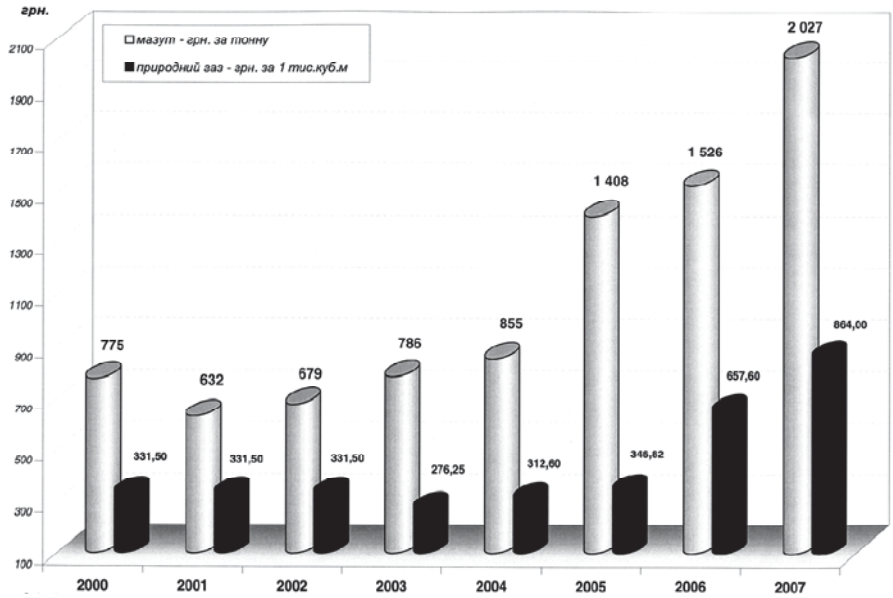

Рис. 4. Динаміка цін на мазут та природний газ для промислових споживачів та інших суб'єктів господарювання в Україні в 2000—2007 роках (за даними НАК "Нафтогаз України")

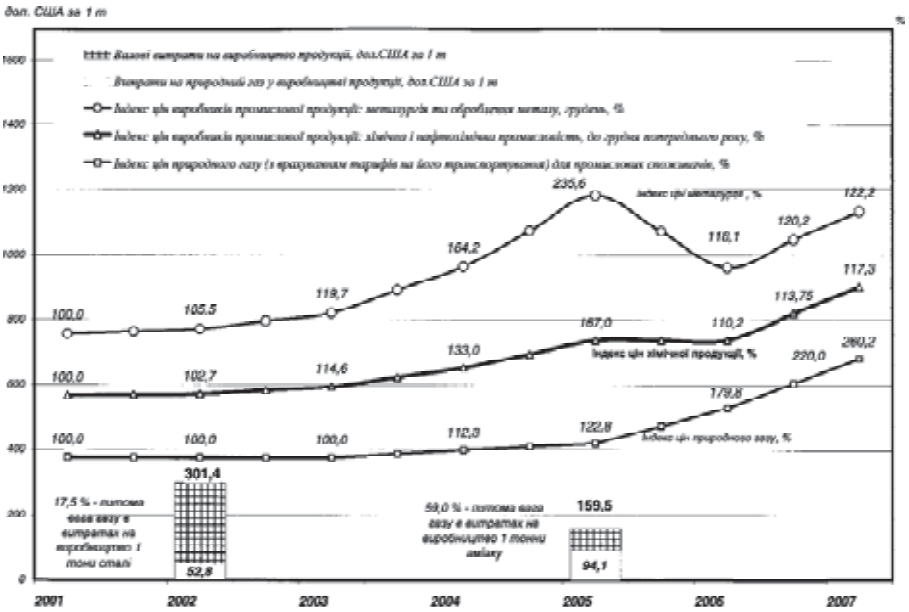

Рис. 5. Динаміка індексів цін виробників промислової продукції України у 2001—2007 роках (на внутрішньому ринку, за даними Мінекономіки), у відсотках

тиві може збільшуватись щонайменше на 6,5 відсотка щороку.

Марк Коудрідж Скотт вважає, що у рамках національного ринку основна турбота уряду західного толку полягає у тому, щоб підтримати "рівну гру на полі". Це означає підтримання рівноваги між попитом та пропозицією (що виключає маніпулювання ними), при якому ціни встановлюються під дією ринкових сил [3, с.128].

Слід зазначити, що протягом останніх років мають тенденцію до зростання ціни на природний газ на європейському газовому ринку за рахунок підвищення цін на нафту, оскільки контрактні ціни імпортованого в країни Європейського Союзу (ЄС) газу розраховуються, в основному, виходячи з цін на нафту або на окремі види нафтопродуктів.

У 2007 році і в Україні суттєво подорожчали майже всі основні енергоресурси. Зросли ціни виробників на нафту та вугілля готове кам'яне, відповідно, на 40,0 % та на 29,5 %, мазути топкові важкі — на 85,0 %, газойлі (паливо дизельне) — на 45,5 % та бензини — на 39,0 %. Загальна ціна на природний газ збільшилась на 8,4 % (у 2006 році — на 77,2 %), тарифи на електроенергію — на 20,1 %.

Таким чином, відбувається різновекторний рух, коли економіка розвивається усе повільніше, а інфляція відбувається все швидше. Крім того, у 2007 році номінальний ВВП перевищив 708 млрд грн., але зросла й інфляція — 116,6 %. Тому, очевидно, що зростання номінального ВВП відбулось за рахунок цінового фактору, і необхідно звільнити це зростання від цінового тиску, бо економіка України зазнає "спіралевидної" інфляції.

Варто зазначити, що у 2006 році на нафтопереробних підприємствах України вироблено 3,8 млн т мазуту. Як свідчить світова практика, на підприємствах паливно-енергетичного комплексу використовуються три види палива, а саме: природний газ, вугілля та мазут. Для порівняння ефективності використання (виробництво одиниці електричної та теплової енергії) та теплотворності зазначених видів палива існує таке поняття, як умовне паливо. Одна тонна умовного палива дорівнює 1000 куб. м природного газу/1,1, або 1 т мазуту/1,3.

Фактично 846 кг мазуту дорівнює 1000 куб. м природного газу для виробництва теплової або електричної енергії. Тобто обсяги виробництва мазуту в 2006 році здатні замінити близько 4,5 млрд куб. м природного газу.

У серпні 2007 року ціна 1 т мазуту в середньому по Україні складала 2027 грн. за тонну з ПДВ, або 405 дол. США за 1 т, а вартість природного газу для промисловості була нижча у 2,34 раза.

Як наслідок, в 2006 році 3,4 млн т

мазуту, або 89 % від виробленого обсягу було експортовано з України. В 2000—2007 роках (станом на 01.09.07) з України було експортовано 38,1 млн т мазуту, що рівноцінно (для виробництва електричної та теплової енергії) 45,04 млрд куб. м природного газу.

Оскільки запаси нафти і газу зосереджені переважно на Ближньому Сході, а також у Росії, тема енергетичної незалежності від країн-постачальників на сьогодні як ніколи, є актуальною в усьому світі. Нафта і газ стають своєрідною енергетичною зброєю, що дозволяє диктувати свої умови експортерам палива.

В Україні необхідно скорочувати споживання природного газу промисловими споживачами за рахунок використання альтернативних видів палива, раціонального використання газу та встановлення енергозберігаючого обладнання.

Економічний розвиток держави та добробут кожної людини залежить від того, який обсяг додаткової вартості спроможне виробити суспільство. За умови обмеженості ресурсів енергії особливо важливо, яких розмірів енерговитрат потребує життя суспільства. Чим більші витрати енергії для створення додаткової вартості, тим менші темпи розвитку економіки [2., с.251].

Слід зазначити, що енергоємність ВВП Білорусі — 0,35 тонни нафтового еквіваленту (тне) на 1 тис. дол. США, тне на тис. дол.США, Казахстану — 0,47 тонн на тис. дол. США, Російської Федерації — 0,44 тне на тис. дол. США, України — 0,72 тне на тис. дол. США. Енергоємність ВВП Росії перевищує середньосвітовий показник у 2,3 раза. У РФ ціна на природний газ також регулюються державою, і на сьогодні її рівень нижчий за світовий, витрати газу у металургії та у виробництві мінеральних добрив перевищують аналогічні закордоні показники у 1,6 — 2,2 раза.

Лише за умови продовження роботи з проведення структурних реформ економіки України, істотного вдосконалення та наближення до європейських стандартів ринкових інститутів, формування сприятливого інвестиційного клімату можливо забезпечити підвищення ефективності внутрішніх факторів економічного зростання.

У середньостроковій перспективі динаміка споживчих цін повинна визначатися стабільністю економічного розвитку за рахунок проведення виваженої грошово-кредитної та податково-бюджетної політики. Необхідно передбачити поступове зниження рівня інфляції (показник визначається у грудні) з 5,7—5,9 у 2009 році до 4,3—4,5 відсотка у 2011 році.

На динаміку формування цін у промисловості істотно впливає перехід до цінової політики, за правилами якої функціонують внутрішні промислові ринки ЄС (у рамках формування зони вільної торгівлі з ЄС), а також ефективне функціонування внутрішнього енергетичного ринку та помірне коливання світових цін на енергоносії. За таких умов підвищення цін виробників у промисловості може уповільнитися з 10,5—10,7 у 2009 році до оптимального значення 9 відсотків у 2011 році.

ВИСНОВКИ

Таким чином, встановлення ціни на природний газ для промислових споживачів України, яка відшкодовує економічно обгрунтовані витрати, є одним з пріоритетних завдань державної політики у сфері забезпечення енергетичної безпеки України, залишається актуальним і повинно знайти відображення у прийнятих найближчим часом нормативних документах.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Діючі граничні рівні цін реалізації природного газу для промислових споживачів підлягають державному регулюванню, тому необхідно вивчати досвід розвинутих країн світу щодо політики ціноутворення у газовій галузі та розробляти стратегію ціноутворення в залежності від обсягів споживання, сезонності та категорій споживачів природного газу.

Література:

1. Буш Д., Джонсон Д. Управление финансами в международной нефтяной компании / Пер. с англ. — М.: ЗАО "Олимп-Бизнес", 2003. — С. 188—189.
2. Малая энергетика в системе обеспечения экономической безопасности государства / Под общ. Ред. Г.К. Вороновского, И.В. Недина. — К.: Знания Украины, 2006. — С. 251.
3. Скотт М. Факторы стоимости: Руководство для менеджеров по выявлению рычагов создания стоимости / Пер. с англ. — М.: ЗАО "Олимп — Бизнес", 2000. — С. 128.

Новини

БУДУЄ МАЛИЙ БІЗНЕС

У 2007 році населенням області збудовано та введено в експлуатацію житлових будинків загальною площею 301,0 тис. м2, що становить 76,1% загального обсягу по області. Порівняно з попереднім роком обсяги введеного житла зросли на 13,2%

Слід зазначити, що в більшій частині регіонів області, за винятком м. Вінниці, Барського, Вінницького, Гайсинського, Іллінецького, Немирівського та Тиврівського районів, весь обсяг житла введений в експлуатацію індивідуальними забудовниками. А підрядниками цих об'єктів стали в основному невеликі будівельні фірми чи нелегалізовані будівельні бригади.

Найбільше індивідуального житла введено у містах: Вінниці — 29,1 тис. м2, Могилів-Подільському — 11,4 тис. м2, Жмеринці та Хмільнику — по 10,8 тис. м2, а також у районах: Вінницькому — 78,8 тис. м 2, Барському — 14,4 тис. м2, Бершадському — 12,4 тис. м2, Шаргородському — 8,6 тис. м2, Тростянецькому та Гайсинському — по 8,0 тис. м2.

- Індивідуальне житлове будівництво має переваги в тому, що дозволяє врахувати побажання забудовників щодо розміру площі. З кожним роком зростає середній розмір однієї квартири. Якщо в 1990 р. її розмір дорівнював 81 м2, то у 2001 — 2007 рр. - від 105 до 127 м2, - розповідає директор однієї з вінницьких будівельних фірм Петро Гордійчук.

Він зазначає, що на ринку індивідуального житлового будівництва області діють в основному невеликі підприємства. Також є така тенденція — на ринку працює багато нелегалізованих суб'єктів.

- Цей ринок на відсотків 50 перебуває в тіні. Бо замовники будівництва, а це приватники, не знають, що підприємство повинно мати ліцензію для проведення будівництва, а також відповідні дозволи на монтаж і встановлення електричних мереж, газових і теплових установок, - вважає Петро Гордійчук.

Саме через відсутність цих документів, а також відповідних навичок у «чорних будівельників» можуть постраждати замовники. Адже при неякісному виконанні робіт «ліва» фірма не несе жодної відповідальності перед замовником. І така «тінізація» ринку аж ніяк не сприяє розвитку вільної конкуренції між будівельними організаціями.

Довідка

Для вирішення проблеми забезпечення населення житлом у області затверджена цільова обласна програма "Власний дім". Програмою передбачено будівництво індивідуальних житлових будинків шляхом видачі забудовникам довгострокової позики. На виконання програми населенню у 2007 р. було надано кредитів на суму 299 тис. грн для будівництва 121 житлового будинку загальною площею 10,6 тис. м2.

dom.ria.ua